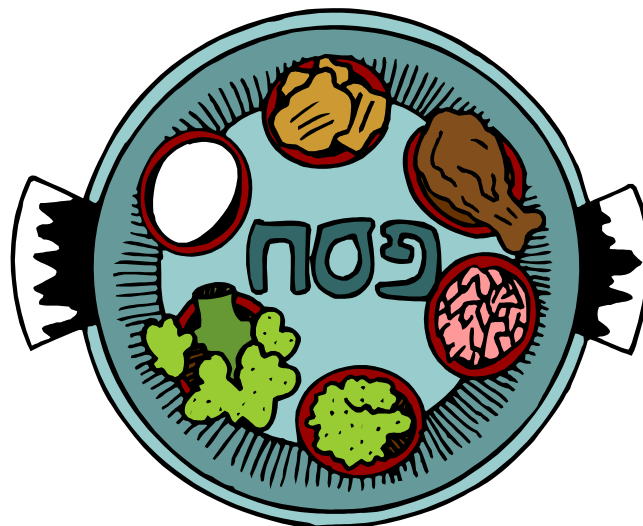

Lokey International Academy | המרכז הבינלאומי ללימודי
of Jewish Studies | יהדות ע"ש לוקי

עושים סדר בהגדה

הגדת הפסח של משפחת

ג' ט"ה מה טוב ומה נעים בשבת אחים גם יחד

קדש ורחץ כרפס יחץ מגיד רחצה
מוציא מצה מרור כורך שולחן עורך צפון ברך
הלל נרצה.

חג האביב:

כשמופיע האביב בא אלינו חג חביב.

התדעו את שמו? טיבו? חג הפסח בוא יבוא.

חג האביב - חודש ניסן הוא חודש האביב, ראשון לחודשי השנה על פי התורה. במחזור עונות הטבע והחקלאות, מסמל את ההתחדשות והצמיחה ואת הבשלת התבואה החדשה.

שיר: איך יודעים שבא אביב?

איך יודעים שבא אביב? דתיה בן דור

איך יודעים שבא אביב?

מסתכלים סביב סביב

ואם רואים שאין עוד בוך בשבילים,

ואם רואים שנעלמו המעילים,

ואם פרג וגם חרצית,

לקבוד החג קשטו ארצי.

אז יודעים אז יודעים שבא אביב שבא אביב,

אז יודעים אז יודעים שבא אביב.

איך יודעים שבא אביב?

מסתכלים סביב סביב

ואם רואים המון ידדים חרוצות,

נושאות סלים פבדים עם יין ומצות,

ואם שרים שמחה רבה אביב הגיע פסח בא

אז יודעים אז יודעים שבא אביב שבא אביב,

אז יודעים אז יודעים שבא אביב.

לכבוד מה החג הזה? לכבוד מה הששון הזה?
נענה על כך פשוט, זהו חג החרות.

חג החרות-

הסיבה העיקרית לחג היא המאורע הגדול של יציאת מצרים, יציאה מעבדות לחרות. זכותו של כל אדם ואדם לחיות כבן חורין.

חג הפסח-

זהו שמו של הקורבן המיוחד, שהקריבה כל משפחה במצרים בי"ד בניסן. בעת שהכה כל בכור בארץ מצרים פסח על בתי בני ישראל.

מנחה: סדר הקערה

על השולחן הערוך שמים קערה ובה שלוש מצות. על המצות מניחים: מימין: למטה – חרוסת, למעלה – זרוע, משמאל: למטה – כרפס, למעלה – ביצה, ובאמצע מרור. מכסים את הקערה עם המצות.

שמחה רבה

*שמחה רבה, שמחה רבה,
אביב ה'איצ, פסח בא!
שמחה רבה, שמחה רבה,
אביב ה'איצ, פסח בא!*

*תפראו, תפראו, תפראו לי בחד צט כיסיט.
מיפאוו, מיפאוו, מיפאוו כיסי באאליט.*

שמחה רבה...

*שאוף אכאף, שאוף אכאף ארבע קושיות
שתה אשתה, שתה אשתה ארבע כוסות.*

שמחה רבה...

*וכוס גדולה, וכוס גדולה אימי תביא
לאליהו לאליהו הנביא.*

שמחה רבה...

קדש

נמזוג כוס ראשונה של יין :

קידוש על היין- מוזגים כוס ראשונה ומקדשים בעמידה:

כוס הסוכנות:

בשם ההקשבה לזולת, קבלת האחר והשונה. הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס ראשונה מארבע כוסות.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהַגַּעְנוּ לְזִמְנָא הַזֶּה.

ורחץ

נוטלים ידיים ולא מברכים, יש הנוהגים ליטול ידיים כאשר אחד המסובים עובר עם קערת מים ומטלית לניגוב הידיים מאדם לאדם.

כרפס

עורך הסדר מטביל מן הכרפס פחות מגודלו של זית במי מלח או בחומץ ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

כל אחד מהמסובים טועם מן הכרפס.

יחץ

עורך הסדר מחלק את המצה האמצעית ומניח את החלק הקטן בין שתי המצות השלמות, את החלק הגדול יכרוך בתוך מפה ויצפין לאפיקומן.

מגיד

זה לחם העוני שאכלו
אבותינו בארץ מצרים. כל
הרעב יבוא ויאכל, כל
הצריך יבוא ויפסח, השנה
כאן, לשנה הבאה בארץ
ישראל, השנה עבדים,
לשנה הבאה בני חורין.

הָא לַחְמָא עֲנִיָא דִּי אֶכְלוּ.
אַבְהֵתָנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם.
כָּל דְכָפִין יִיתִי וְיִיכַל, כָּל
דְצָרִיף יִיתִי וְיִפְסַח. הַשְׁתָּא
הֵכָא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא
דְיִשְׂרָאֵל. הַשְׁתָּא עֲבָדִי,
לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּנֵי חוֹרִין.

אנו מאחלים לעם ישראל שבשנה הבאה...

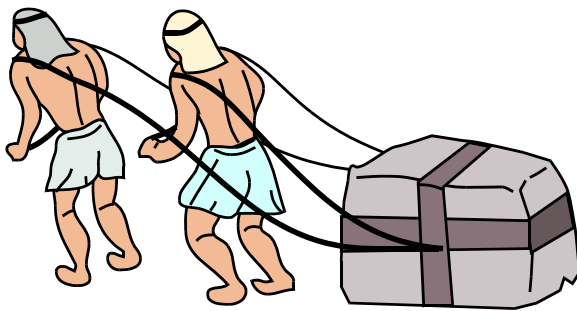

הריני מוכן ומזומן לספר ביציאת מצרים יחד עם כל ישראל.

בארץ מצרים היה מלך ושמו פרעה.

צוה פרעה על בני ישראל לעבד עבודה קשה.

ואת התינוקות צוה: כל ילד מילדי העברים- היאורה תשליכוהו!

שיר: עבדים היינו, היינו!

עתה בני חורין, בני חורין!

עבדים היינו,

עתה, עתה בני חורין.

עבדים היינו!

עתה, עתה, עתה בני חורין, בני חורין.

ליד היאור גרו אמא יוכבד, אבא עמרם ובתם מרים.

תינוק זכר נולד להם.

התביאו את התינוק שלושה חדשים עד אשר לא יכלו עוד להצפינו.

דאגו וקשבו ומצאו עצה: תיבה! תיבת-גמא!

תוש תוש יצאו אל היאור ושלחו את התיבה על פני המים.

מושה בתבה

דומם שטה תבה קטנה

על היאור הזך,

ובתבה מושה הקטן

ילד יפה ורף.

הס, הגלים השוכבים,

מושה הקטן שט,

לא יטבע, חיה יחיה,

משנה זה הקט.

שָׁטָה הַתְּכָה וּמָרָם מִתְחַכֵּאת בֵּין קְנֵי הַסּוּף, שׁוֹמֶרֶת עַל אַחִיהָ.
יִצְאָה בֵּת פְּרָעָה לְרַחֵץ בַּיָּאֹר, רָאָתָה אֶת הַתְּכָה וּמְשָׁתָה אוֹתָה מִן הַמַּיִם.
לְתִינוּק שְׁמִצָּאָה, קָרָאָה: מִשָּׁה, כִּי אָמְרָה: "מִן הַמַּיִם מְשִׁיתָהוּ"

נמזוג כוס שנייה של יין:

מכסים את הקערה ומוזגים כוס שנייה

צעיר / ת הילדים/ות שואלת/ת:

אה נשתנה

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?
שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה,
הלילה הזה כולו מצה.
שבכל הלילות אנו אוכלים שאר ירקות
הלילה הזה כולו מרור.
שבכל הלילות אין אנו מטבילים אפילו פעם אחת,
הלילה הזה שתי פעמים.
שבכל הלילות אנו אוכלים בין יושבין ובין מסובין
הלילה הזה כולנו מסובין.

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה:

אחד חכם

ואחד רשע

ואחד תם

ואחד שאינו יודע לשאול.

האם כל אחד מאיתנו הוא רק אחד מסוגי אנשים אלו, או שמא אנו מהווים ערבוביה שלהם?

חכם- האם אין אנו מסתקרנים ומבקשים לדעת הכל על כל נושא שמעניין אותנו ?

רשע- האם לא היה מקרה בו הוצאנו את עצמו מן הכלל ?

תם- האם אין אנו משתאים ומתפלאים למראה דבר שאינו ברור לנו?

שאינו יודע לשאול- מי מאיתנו ידע לשאול, מי יסתקן וירצה לדעת פרטים בנושא

שאינו מבין בו דבר ואינו מתעניין בו ?

מכסים את המצות ומגביהים את הכוס

כְּאִשֶּׁר גָּדַל מֹשֶׁה, הִיָּה רוֹעֵה אֶת צֹאנוֹ בַּמִּדְבָּר.

יּוֹם אֶחָד רָאָה סִנֵּה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְהִסִּינָה אֵינָנוּ אֶכְלֵ!

שָׁמַע מֹשֶׁה קוֹל קוֹרָא אֵלָיו מִתּוֹךְ הַסִּנֵּה:

"לֵךְ אֶל פְּרַעֲוֹ וְהוֹצֵא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם."

חָזַר מֹשֶׁה לְמִצְרַיִם, בָּא אֶל פְּרַעֲוֹ וְאָמַר:

כֹּה אָמַר ה': "שְׁלַח אֶת עַמִּי!"

אָמַר פְּרַעֲוֹ: לֹא אֶשְׁלַח אֶת יִשְׂרָאֵל.

הִכָּה ה' אֶת פְּרַעֲוֹ וְכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵשֶׂר מַכּוֹת:

דַּם, צִפְרִדִּים, כִּינִיּוֹת, אֲרָבוֹת, דַּבֵּי

שִׁחִין, בַּרְדָּה, אֲרָבוֹת, חוֹשֶׁק, אֲכַת בְּכוֹרוֹת.

וְאִזּוֹ נִכְנַע פְּרַעֲוֹ וְשָׁלַח אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶצוֹ.

שיר:

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ? שְׁלֵא אֶחָד בְּלֶבֶד עֵמֶד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֶלֶּא שְׁבָכַל דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם.

מניחים את הכוס ומגלים את המצות

היום אתם יוצאים בחודש אביב.

ניצנים נראו בארץ

ניצנים נראו, נראו בארץ
עת זמיר הגיע, עת זמיר.
ניצנים נראו, נראו בארץ
עת זמיר הגיע, עת זמיר.

כי הנה סתיו עבר, סתיו חלף הלך לו
הגפנים סמדר נתנו, נתנו ריחם.
כי הנה סתיו עבר, סתיו חלף הלך לו
הגפנים סמדר נתנו, נתנו ריחם.

כמה מעלות טובות למקום עלינו:

דיינו	אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים
דיינו	אלו עשה בהם שפטים ולא עשה באלוהיהם
דיינו	אלו עשה באלוהיהם ולא הרג את בכוריהם
דיינו	אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם
דיינו	אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הים
דיינו	אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה
דיינו	אלו העברנו בתוכו בחרבה בחרבה ולא שקע צרינו בתוכו
דיינו	אלו שקע צרינו בתוכו, ולא סיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה
דיינו	אלו סיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן
דיינו	אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת
דיינו	אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני
דיינו	אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה
דיינו	אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל
דיינו.	אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה

רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתנו ואלו הן:

פסח מצה ומרור.

פסח - על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים.

מצה - על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם.

מרור - על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים.

בְּכֹל יוֹר וְיוֹר חַיֵּב אָדָם לְרְאוֹת אֶת עֵצְמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם,

שנאמר: "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים".

לפיכך אנחנו חייבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הניסים האלה: הוציאנו מעבדות לחירות, מיגון לשמחה, מאבל ליום טוב, מאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה.

שיר:

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז
הייתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו
הים ראה וינוס הירדן יסוב לאחור
ההרים רקדו כאלים גבעות כבני צאן
מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור?
ההרים תרקדו כאלים גבעות כבני צאן?
מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב
ההפכי הצור אגם מים חלמיש למעיינו מים.

שמ"ת כוס שנייה:

בשם הדאגה, האכפתיות והאהבה.
הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס שנייה מארבע הכוסות. כוס האהבה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן

רחצה

נוטלים את הידים לפני הסעודה ומברכים:
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

מוציא מצה

עורך הסדר מגביה את שלוש המצות ומברך

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַפּוֹצֵא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה.

מרור

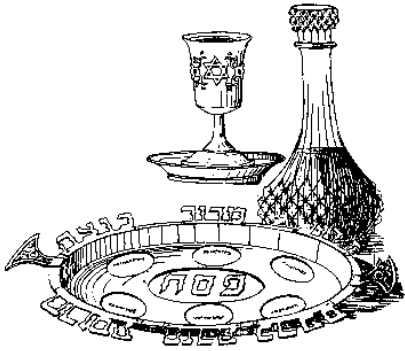
כל אחד מהמסובים לוקח מרור, יש הטובלים אותו בחרוסת

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר.

כורך

עורך הסדר לוקח מעט מהמצה התחתונה ומעט מרור, כורכם יחד ואומר:
זכר למקדש כהילל, כן עשה הילל בזמן שבית המקדש היה קיים. היה כורך פסח מצה ומרור ואוכל ביחד, לקים מה שנאמר: "על מצות ומרורים יאכלהו".

שולחן עורך כאן מתחילה סעודת החג. בתיאבון.

צפון

בגמר הסעודה, מחלק עורך הסדר אפיקומן לכל המסובים ואומרים:
זכר לקורבן הפסח הנאכל על השובע.

ברך

נמזוג כוס שלישית של יין:

בשם אביב צבעוני ומלבלב ולכבוד השומרים על הטבע מכל הלב.
הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס שלישית מארבע כוסות, כוס איכות הסביבה.

מוזגים כוס לאליהו ופותחים את הדלת

אני ומשפחתי מבקשים מאליהו
הנביא:

שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו. כי אכל את יעקב ואת נהו
השמו. שפך עליהם ועמד וחרון אפך ישיגם. תרדף באף ותשמידם מתחת שמי ה'.

שפוך אהבתך על הגויים אשר ידעוך, ועל ממלכות אשר בשמך קוראים, בגלל חסדים שהם עושים עם
זרע יעקב, ומוגינים עלי עמך ישראל מפני אוכליהם. יזכו לראות בטובת בחירך ולשמוח בשמחת גוייך".
הגדת וורמס - המאה ה 16

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, על הגפן ועל פרי הגפן, על תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית
והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשבע מטובה רחם נא ד' אלקינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון
משכן כבודך ועל מזבחתך ועל היכלך ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בקמינו והעלנו לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל
מפריה ונשבע מטובה ונברך עליה בקדשה ובטהרה (בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה) ושמחנו ביום חג
המצות הזה, כי אתה ד' טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן. ברוך אתה ד' על הגפן ועל פרי הגפן.

סוגרים את הדלת ואומרים:

ת"ת כוס fe'ישית

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן

הלל

נמזוג כוס רביעית של יין:

בשם ההוזים בהקיץ ובחלום, על ידידות אחווה ושלוש, וגר זאב עם כבש בכל פינה ומקום- הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס רביעית מארבע כוסות, כוס השלוש.

למדני אלוהי ברך והתפלל
על סוד עלה קמל על נגה פרי בשל,
על החרות הזאת: לראות לחוש לנשום,
לדעת ליחל להכשל.
למד את שפתותי ברכה ושיר הלל
בהתחדש זמנך עם בוקר ועם ליל
לבל יהיה יומי היום כתמול שלשום
לבל יהיה עלי יומי הרגל.

שמ"ת כוס רביעית

ברוך אתה יי אלהינו סלך העולם, בורא פרי הגפן

נרצה

חסל סדור פסח כהלכתו, ככל משפטו וחקתו. כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו. זך שוכן מעונה, קומם קהל עדת מי מנה. בקרוב נהל נטעי כנה פדוים לציון ברנה. לשנה הבאה בירושלים.

בארץ ישראל אומרים:

לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

אחד מי יודע?

אחד אני יודע: אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שנים מי יודע?

שנים אני יודע: שני לחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שלשה מי יודע?

שלשה אני יודע: שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

ארבע מי יודע?

ארבע אני יודע: ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

חמשה מי יודע?

חמשה אני יודע: חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

ששה מי יודע?

ששה אני יודע: ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שבעה מי יודע?

שבעה אני יודע: שבעה ימי שבטא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות

הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שמונה מי יודע ?

שמונה אני יודע: שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות,

שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

תשעה מי יודע ?

תשעה אני יודע: תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה,

ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

עשרה מי יודע ?

עשרה אני יודע: עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה

חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

אחד עשר מי יודע ?

אחד עשר אני יודע: אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה

סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שנים עשר מי יודע ?

שנים עשר אני יודע: שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה,

שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני לחות הברית, אחד

אלהינו שבשמים ובארץ

שלשה עשר מי יודע ?

שלשה עשר אני יודע: שלשה עשר מדיא. שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה,

שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלשה אבות, שני

לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

עושה שלום במרומיו, הוא יעשה שלום עלינו

ועל כל עם ישראל, ואמרו, אמרו אמן.

חג שמח